

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 07.12.1971, sp. zn. 2 Tzf 3/71, ECLI:CZ:NS:1971:2.TZF.3.1971.1

Číslo: 3/1972

Právní věta: I. Rozhodujícím znakom pokračovania v trestnom čine, ktorý ho odlišuje od opakovania trestného činu (od rovnorodého viacčinného súbehu) je, že jednotlivé útoky, z ktorých každý naplňuje znaky toho istého trestného činu, sú po subjektívnej stránke spojené jediným a tým istým zámerom v tom zmysle, že páchatel už od začiatku zamýšľa aspoň v najhrubších obrysoch i ďalšie útoky a že po objektívnej stránke sa tieto jednotlivé útoky javia ako postupné realizovanie tohto jediného zámeru. II. Organizáciou, pre ktorú zabezpečuje zodpovedný hospodársky pracovník neoprávnené výhody konaním popísaným v ustanovení § 127 ods. 1 Tr. zák., môže byť aj socialistická organizácia odlišná od tej, ktorej pracovníkom je páchatel. III. Zodpovedný hospodársky pracovník, ktorý jediným skutkom jednak zabezpečuje konaním popísaným v ustanovení § 127 odst. 1 Tr. zák. neoprávnené výhody socialistickej organizácii alebo jej zložke, jednak obohacuje seba alebo iného (niekoho rozdielneho od socialistickej organizácie alebo jej zložky), sa dopúšťa v rozsahu, v akom zabezpečil neoprávnené výhody socialistickej organizácii alebo jej zložke, trestného činu porušovania povinnosti pri nakladaní s finančnými a hmotnými prostriedkami podľa § 127 odst. 1 Tr. zák. a v rozsahu, v akom obohatil seba alebo iného, spravidla trestného činu rozkrádania majetku v socialistickom vlastníctve podľa § 132 Tr. zák. v jednočinnom súbehu. IV. Postavenie páchatela ako zodpovedného hospodárskeho pracovníka vyžadované ustanovením § 127 odst. 1 Tr. zák. musí mať súvislosť s trestným činom, teda páchatel musí nakladať s finančnými alebo hmotnými prostriedkami socialistickej organizácie spôsobom uvedeným v tomto ustanovení práve z titulu svojho postavenia. Páchatel, ktorý inak naplňuje znaky trestného činu porušovania povinnosti pri nakladaní s finančnými a hmotnými prostriedkami podľa § 127 odst. 1 Tr. zák. a ktorý nemôže byť uznaný vinným z tohto trestného činu len preto, že nekonal v postavení zodpovedného hospodárskeho pracovníka (§ 90 odst. 1 Tr. zák.), sa posúdi ako účastník na trestnom čine osoby, ktorá má také postavenie (§ 90 odst. 2 Tr. zák.). V. Pomoc v zmysle § 10 ods. 1 písm. c) Tr. zák. nie je možná po dokončení trestného činu. VI. Trestnosť trestného činu rozkrádania majetku v socialistickom vlastníctve podľa § 132 Tr. zák. zásadne nie je vylúčená skutočnosťou, že páchatel má voči organizácii, ktorej majetok rozkráda, skutočný alebo domnelý nárok na majetkové plnenie. VII. Právne účinky, ktoré Trestný poriadok spája s doručením písomnosti (napr. počiatok behu lehoty na podanie opravného prostriedku) môžu nastať len vtedy, ak bola písomnosť doručená niektorým zo spôsobov, ktoré pre danú písomnosť predpisuje alebo pripúšťa Trestný poriadok. Ak sa písomnosť dostala do rúk adresáta iným spôsobom, nemožno také doručenie považovať za platné doručenie, ktoré by malo tie právne účinky, ktoré sú s platným doručením spojené.

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 07.12.1971

Spisová značka: 2 Tzf 3/71

Číslo rozhodnutí: 3

Číslo sešitu: 2

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Doručování

Předpisy: 141/1961 Sb.

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Z odôvodnenia

Na základe sťažnosti pre porušenie zákona, ktorú podal generálny prokurátor ČSSR proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 5. 3. 1971 sp. zn. 5 T 15/70 v spojení s rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej socialistickej republiky zo 14. 7. 1971 sp. zn. 1 To 75/71

Najvyšší súd ČSSR zrušil oba tieto rozsudky a vec vrátil Krajskému súdu v Košiciach, aby ju v potrebnom rozsahu znova prejednal a rozhodol.

Rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 5 T 15/70 z 5. marca 1971 boli obžalovaní G. S., J. L., L. Š., J. H. a L. J. (na tohto posledného generálny prokurátor ČSSR sťažnosť pre porušenie zákona nepodal) uznaní vinnými z týchto skutkov:

1. Obžalovaní G. S., vedúci Stavebnej správy 02 Inžinierskych stavieb v Košiciach, a L. J., predseda JRD vo Vyšnej Šebastovej, po predchádzajúcej dohode vyhotovili 19. 12. 1968 v Košiciach fingované súpisy prác a na ich základe fingovanú faktúru znejúcu na sumu 82 122,80 Kčs, na základe ktorej bola táto suma preplatená z účtu Inžinierskych stavieb v Košiciach na účet JRD Vyšná Šebastová. Na pokyn L. J. obžalovaný J. H., vedúci pridruženej výroby JRD Vyšná Šebastová, vyhotovil potom fingovanú výplatnú listinu na mzdy v sume 39 515 Kčs netto, ktorú vybrali zo ŠBČS, pobočka v Prešove, a ktorú L. J. rozdelil tak, že 25 000 Kčs dal G. S., 5000 Kčs L. Š., 3750 Kčs J. H. a zbytok si ponechal pre seba.

2. Obž. G. S. v tej istej funkcii s úmyslom nezákonne získať finančné prostriedky súhlasil 4. 4. 1968 s vyhotovením fingovanej objednávky a súpisu prác a fingovanej faktúry menom JRD Nižné Raslavice na sumu 120 269 Kčs, ktorá bola na základe toho odčerpaná z účtu Inžinierskych stavieb v Košiciach a pripísaná na účet JRD Nižné Raslavice. Prostredníctvom ekonóma JRD Nižné Raslavice J. P. sa vyhotovila fingovaná výplatná listina na mzdy 61 438 Kčs netto, z ktorej sumy prevzal G. S. najmenej 30 000 Kčs, z toho dal 14 000 Kčs J. L. a 1400 Kčs J. P. na občerstvenie. Tak bola rozkradnutá suma 61 438 Kčs a o ďalšiu sumu 58 831 Kčs bolo zvýhodnené JRD v Nižných Raslaviciach.

Tieto skutky kvalifikoval krajský súd u obžalovaného G. S. ako pokračujúci trestný čin rozkrádania majetku v socialistickej vlastníctve podľa § 132 ods. 1 písm. c), ods. 2 písm. c) Tr. zák., spáchaný čiastočne v spolupáchateľstve podľa § 9 ods. 2 Tr. zák., čiastočne samostatne a ako pokračujúci trestný čin porušovania povinnosti v prevádzke socialistickej organizácie podľa § 129 ods. 1, 2 Tr. zák., u obž. J. L. (v bode 2), L. Š. a J. H. krajský súd kvalifikoval tieto skutky ako podielníctvo na škodu majetku v socialistickej vlastníctve podľa § 134 ods. 1 písm. a) Tr. zák. Za to odsúdil G. S. na trest odňatia slobody v trvaní päť a pol roka v prvej nápravno-výchovnej skupine, na trest zákazu činnosti vedúceho a hmotne zodpovedného pracovníka v podnikoch socialistickej sektoru na tri roky a na peňažný trest 10 000 Kčs s náhradným trestom odňatia slobody v trvaní štyroch mesiacov, obž. J. L. na trest odňatia slobody v trvaní osemnásť mesiacov v prvej nápravno-výchovnej skupine a na peňažný trest 5000 Kčs s náhradným trestom odňatia slobody v trvaní troch mesiacov, obž. L. Š. na trest odňatia slobody v trvaní osemnásť mesiacov a J. H. na trest odňatia slobody v trvaní jedného roka, výkon ktorých podmienienečne odložil na skúšobný čas dvoch rokov, u obž. L. Š. aj so zreteľom na prijatie záruky za nápravu obžalovaného, ktorú podala organizácia ROH pri Melioračnom družstve v

Bardejove.

Poškodené JRD Vyšná Šebastová a JRD Nižné Raslavice krajský súd podľa § 206 ods. 3 Tr. por. uznesením vyhláseným na počiatku hlavného pojednávania na hlavné pojednávanie ne pripustil.

Krajský prokurátor, ktorému bol rozsudok doručený 22. 4. 1971, podal proti nemu odvolanie 3. 5. 1971 v neprospech obvinených G. S., L. Š., J. H. a J. L. Odvolanie podali včas aj obžalovaní G. S. a J. L.

Najvyšší súd Slovenskej socialistickej republiky, ktorý považoval všetky tieto odvolania za včas podané, rozsudkom sp. zn. 1 To 75/71 zo 14. júla 1971 zrušil prvostupňový rozsudok v celom rozsahu a uznal obžalovaných za vinných takto:

1. Obžalovaný G. S., vedúci strediska Stavebnej správy 02 Inžinierskych stavieb v Košiciach s úmyslom protiprávne získať finančné prostriedky, obžalovaný L. J., predseda JRD vo Vyšnej Šebastovej s úmyslom protiprávne zabezpečiť výhody pre JRD a súčasne i protiprávne získať finančné prostriedky, za spoluúčasti obžalovaného L. Š., na základe predchádzajúcej vzájomnej dohody vyhotovili 19. decembra 1968 v kancelárii Inžinierskych stavieb v Košiciach fingované súpisy prác, hoci pracovníci pridruženej výroby JRD Vyšná Šebastová žiadne práce nevykonali, a súčasne vyhotovili faktúru na sumu 82 122,80 Kčs, ktorá bola potom preplatená z účtu Inžinierskych stavieb na účet JRD Vyšná Šebastová. Keď sa obžalovaný J. H. dozvedel, že JRD Vyšná Šebastová neoprávnene obdržalo od Inžinierskych stavieb uvedenú sumu, na požiadanie obžalovaného L. J. vyhotovil ako vedúci pridruženej výroby JRD Vyšná Šebastová výplatnú listinu na fingované mená robotníkov na mzdy 39 515 Kčs netto, ktorú vybrali z banky a ktorú obžalovaný J. rozdelil tak, že 25 000 Kčs dal obžalovanému G. S., 5000 Kčs obžalovanému L. Š., 3750 Kčs obžalovanému J. H. a zbytok 5765 Kčs si ponechal pre seba. Tým spôsobili Inžinierskym stavbám v Košiciach škodu 82 122,80 Kčs.

2. Obžalovaný G. S. v tej istej funkcii s úmyslom protiprávne získať finančné prostriedky vyhotovil 4. apríla 1968 v Košiciach fingovanú objednávku a zúčastnil sa na vyhotovení fingovaných súpisov prác na vymyslené mená pracovníkov pridruženej výroby JRD Nižné Raslavice. Na podklade týchto dokladov sa vyhotovila fingovaná faktúra na sumu 120 269 Kčs, ktorú potom Inžinierske stavby v Košiciach preplatili na účet JRD Nižné Raslavice. Prostredníctvom ekonóma JRD Nižné Raslavice J. P. sa vyhotovila fingovaná výplatná listina na vymyslené mená na mzdy 61 438 Kčs netto, z ktorej obžalovaný G. S. prevzal najmenej 30 000 Kčs. Z tejto sumy dal G. S. obžalovanému J. L. 14 000 Kčs a J. P. na občerstvenie 1400 Kčs. Tým spôsobili Inžinierskym stavbám Košice škodu 120 269 Kčs.

Najvyšší súd SSR kvalifikoval tieto skutky u obžalovaného G. S. ako pokračujúci trestný čin rozkrádania majetku v socialistickej vlastníctve podľa § 132 ods. 1 písm. c), ods. 4 Tr. zák., v bode 1. spáchaný v spolupáchateľstve podľa § 9 ods. 2 Tr. zák., u obžalovaného L. Š. a J. H. ako spolupáchateľstvo na trestnom čine rozkrádania majetku v socialistickej vlastníctve podľa § 9 ods. 2, § 132 ods. 1 písm. c), ods. 2 písm. c) Tr.zák. Za to odsúdil obžalovaného G. S. na trest odňatia slobody v trvaní desať rokov v tretej nápravno-výchovnej skupine a na trest zákazu činnosti vedúceho alebo hmotne zodpovedného pracovníka v podnikoch socialistickejho sektoru na čas štyroch rokov a obžalovaných L. Š. a J. H. každého na trest odňatia slobody v trvaní troch rokov v prvej nápravno-výchovnej skupine. Odvolanie obžalovaného G. S. zamietol ako neodôvodnené. Trestnú vec obžalovaného J. L. vrátil podľa § 260 Tr. por. prokurátorovi na došetrenie.

Proti rozsudkom oboch súdov podal generálny prokurátor ČSSR sťažnosť pre porušenie zákona v častiach týkajúcich sa obžalovaných G. S., L. Š., J. H. a J. L., ktorou vytýka, že týmito rozhodnutiami bol porušený zákon jednak v prospech, jednak v neprospech obžalovaných.

Vytýka predovšetkým Najvyššiemu súdu SSR, že rozhodoval z podnetu odvolania krajského prokurátora o obžalovaných horeuvedených i vo veci samej, hoci krajský prokurátor podal odvolanie oneskorene, odvolanie malo byť preto zamietnuté podľa § 253 ods. 1 Tr. por.

Obom rozsudkom vytýka ďalej nesprávne posúdenie zistených skutkov u všetkých obžalovaných, u ktorých podal sťažnosť pre porušenie zákona. V podstate sa domáha toho, aby skutky boli kvalifikované podľa obžaloby, t. j. čo sa týka súm, o ktoré sa obohatili jednotlivci, ako rozkrádanie majetku v socialistickom vlastníctve podľa § 132 ods. 1 písm. c) Tr. zák. s použitím tých príslušných prísnejších kvalifikácií tohto ustanovenia, ktoré sú u jednotlivých obžalovaných naplnené, a čo sa týka súm, o ktoré sa obohatili JRD Vyšná Šebastová a JRD Nižné Raslavice, ako porušovanie povinnosti pri nakladaní s finančnými a hmotnými prostriedkami podľa § 127 ods. 1, 3 Tr. zák., event. ako účastenstvo na tomto trestnom čine. Podľa sťažnosti pre porušenie zákona mali byť teda uvedené skutky u jednotlivých obžalovaných kvalifikované takto:

u obžalovaného G. S. ako trestný čin rozkrádania majetku v socialistickom vlastníctve podľa § 132 ods. 1 písm. c), ods. 4 Tr. zák. a ako trestný čin porušovania povinnosti pri nakladaní s finančnými a hmotnými prostriedkami podľa § 127 ods. 1, 3 Tr. zák.,

u obžalovaných L. Š., J. H. (skutok v bode 1) a J. L. (skutok v bode 2) ako spolupáchateľstvo na trestnom čine rozkrádania majetku v socialistickom vlastníctve podľa § 9 ods. 2, § 132 ods. 1 písm. c), ods. 2 písm. c) Tr. zák. a ako pomoc na trestnom čine porušovania povinnosti pri nakladaní s finančnými a hmotnými prostriedkami podľa § 10 ods. 1 písm. c), § 127 ods. 1, 3 Tr. zák.

U všetkých obžalovaných, ktorých sa dotýka sťažnosť pre porušenie zákona, navrhol napadnuté rozhodnutie zrušiť a vec prikázať Krajskému súdu v Košiciach, aby ju znova prejednal a rozhodol.

Najvyšší súd ČSSR preskúmal podľa § 267 ods. 1, 2 Tr. por. na podklade sťažnosti pre porušenie zákona správnosť všetkých výrokov napadnutých rozhodnutí, ktoré sa týkajú obžalovaných, ktorých sa sťažnosť pre porušenie zákona dotýka, ako aj konanie, ktoré týmto častiam napadnutých rozsudkov predchádzalo a zistil, že k porušeniam zákona, ktoré vytýka sťažnosť pre porušenie zákona, poväčšine došlo, že však okrem toho boli napadnutými rozhodnutiami a konaním, ktoré im predchádzalo, porušené aj ďalšie ustanovenia zákona.

Najvyšší súd SSR porušil zákon predovšetkým tým, že nezamietol odvolanie krajského prokurátora podľa § 253 ods. 1 Tr. por. ako oneskorene podané, ale preskúmal na jeho podklade prvostupňový rozsudok u obžalovaných G. S., L. Š., J. H. a J. L., ako aj konanie, ktoré tejto časti prvostupňového rozsudku predchádzalo a meritorne vo veci rozhodol i na podklade tohto odvolania. Krajskému prokurátorovi bol prvostupňový rozsudok doručený podľa doručky založenej pri č. l. 553 22. 4. 1971. Lehota na podanie odvolania (§ 248 ods. 1 Tr. por.) krajskému prokurátorovi preto uplynula 30. 4. 1971 (§ 60 ods. 1 Tr. por.). Krajský prokurátor však podal odvolanie až 3. 5. 1971, teda po uplynutí lehoty stanovenej zákonom. Najvyšší súd SSR preto porušil zákon v ustanovení § 253 ods. 1 Tr. por., keď podľa tohto zákonného ustanovenia odvolanie krajského prokurátora nezamietol. Najvyšší súd SSR mohol preto prvostupňový rozsudok a konanie, ktoré mu predchádzalo, preskúmať len na podklade odvolaní obžalovaných G. S. a J. L. a len v časti, ktorá sa týka týchto dvoch obžalovaných.

Pokiaľ potom v dôsledku tohto porušenia zákona rozhodoval Najvyšší súd SSR aj o obžalovaných L. Š. a J. H. vo veci samej, postupoval aj v rozpore s ustanovením § 259 ods. 3 Tr. por., pretože rozhodol sám vo veci rozsudkom vychádzajúc z iného skutkového stavu ako súd prvého stupňa. Toto porušenie zákona je však už len druhotným dôsledkom porušenia zákona v ustanovení § 253 ods. 1 Tr. por. a preto ho Najvyšší súd ČSSR vo výroku tohto rozsudku nevyslovil.

Skutkové zistenia Najvyššieho súdu SSR o trestnej činnosti obžalovaného G. S. sú v podstatných črtách rovnaké ako skutkové zistenia súdu prvého stupňa. Najvyšší súd SSR skutkové zistenia prvostupňového súdu v tomto smere len upresnil a skutkové vývody tohto súdu doplnil poukazom aj na tie dôkazy, ktoré súd prvého stupňa síce vykonal, ale ktoré v odôvodnení svojho rozsudku opomenul hodnotiť. Skutkové zistenia Najvyššieho súdu SSR v tomto smere i podľa názoru Najvyššieho súdu ČSSR odpovedajú vykonaným dôkazom a ich správne hodnoteniu a možno ich vziať u tohto obžalovaného za základ ďalšieho rozhodovania. V podrobnostiach možno odkázať na príslušnú časť odôvodnenia rozsudku Najvyššieho súdu SSR. Najvyšší súd SSR, rovnako ako súd prvého stupňa, však pochybil pri právnom posúdení zisteného skutkového stavu.

Oba súdy porušili zákon v ustanovení § 3 ods. 1 Tr. zák., keď konanie obžalovaného G. S. posudzovali ako jeden pokračujúci skutok. Súd prvého stupňa odôvodnil tento svoj právny názor tým, že škoda bola spôsobená tej istej socialistickej organizácii. Najvyšší súd SSR odôvodnil záver, že ide o pokračovanie v trestnom čine poukazom na to, že obžalovaný oboma útokmi realizoval ten istý zámer, to je vlastné bezpracné obohatenie sa na úkor majetku v socialistickom vlastníctve, že oba útoky boli spáchané na tom istom mieste, rovnakým spôsobom, proti rovnakému predmetu útoku a proti tomu istému poškodenému. Časová súvislosť medzi oboma útokmi, i keď je medzi nimi určitý časový odstup, je podľa názoru od volacieho súdu daná „so zreteľom na získané peniaze v prvom prípade“.

Právny názor súdov, že ide o pokračovanie v trestnom čine, je nesprávny. Protikladom pokračovania v trestnom čine, ktoré znamená stále nové napĺňanie skutkovej podstaty toho istého trestného činu čiastkovými útokmi objektívne i subjektívne súvisiacimi, je opakovanie trestného činu, to je rovnorodý viacčinný súbeh, ktorý znamená, že viacerými skutkami bola naplnená skutková podstata toho istého trestného činu. Pri rozlišovaní pokračovania v trestnom čine od jeho opakovania treba hľadať také diferenciačné znaky pokračovania, ktoré sú vlastné len tejto forme trestnej činnosti a nevyskytujú sa u opakovania trestného činu. Podstatou pokračovania v trestnom čine je, že páchatelovo konanie, ktorého jednotlivé čiastkové útoky spojuje objektívna, najmä časová súvislosť, je realizáciou jedného a toho istého zámeru. Také kritériá, ako totožnosť miesta spáchania útokov, spôsobu spáchania a totožnosť predmetu útoku, event. totožnosť poškodeného nemôžu byť diferenciačným znakom pokračovania, keď sa často vyskytujú aj pri opakovaní trestného činu a nie sú preto špecifické len pre pokračovanie, a keď na druhej strane neprítomnosť týchto znakov nebráni tomu, aby išlo o pokračovanie v trestnom čine. Tieto znaky môžu byť preto pre určenie, či ide o pokračovanie v trestnom čine, len pomocným kritériom, samy osebe však nestačia. Oba súdy však prevažne len na nich vybudovali svoj záver, že ide o pokračovanie v trestnom čine. Skutok (ľudský čin) je z marxistického hľadiska charakterizovaný jednotou fyzickej a psychickej stránky ľudského konania, je prejavom ľudskej vôle vo vonkajšom svete. Jednota (totožnosť) skutku je pri pokračovaní v trestnom čine zachovaná len vtedy, ak je zachovaná u oboch stránok, to je stránky fyzickej i psychickej. Rozhodujúcim znakom pokračovania v trestnom čine, ktorý ho odlišuje od opakovania trestného činu je, že po subjektívnej stránke sú jednotlivé útoky spojené jediným a tým istým zámerom a že po objektívnej stránke sa tieto jednotlivé útoky javia ako postupné realizovanie tohto jediného zámeru. Nestačí totožnosť subjektívnej stránky, ktorá charakterizuje i rovnorodý viacčinný súbeh. Znamená to, že zámer pokračovať v trestnom čine tu musí byť, aspoň v najhrubších črtách, napr. vo forme živiť sa trestnou činnosťou a pod., už pri prvom útoku a od začiatku trestnej činnosti a nestačí, keď páchatel to, čo zamýšľal, uskutočnil a doviedol do konca a nemá už úmysel v trestnom čine pokračovať, ale pri novej príležitosti sa znova rozhodne trestný čin opakovať. Po objektívnej stránke je najvýznamnejšia časová súvislosť. Najvyšší súd SSR sám konštatuje, že medzi oboma útokmi je časový odstup, napriek tomu však uzatvára, že to treba považovať za bezprostrednú nadväznosť „vzhľadom na získané peniaze v prvom prípade“. Časový odstup viac ako pol roka medzi jednotlivými útokmi však nemožno považovať za bezprostrednú časovú súvislosť a objektívny nedostatok tejto súvislosti nemožno nahrádzať inými okolnosťami. Popri vonkajších podobných

črtách oboch skutkov existujú aj črty rozdielne, ktoré súd nevzal do úvahy (rozdielne miesta spáchania skutkov kov, pretože miestom spáchania skutkov neboli len Košice, ale aj iné miesta, rozdielnosť poškodených JRD, rozdielnosť osôb, s ktorými obžalovaný trestné činy spáchal). Rozhodujúce však je, že podľa výsledkov dokazovania nie je medzi oboma skutkami subjektívna súvislosť, to je totožnosť zámeru obžalovaného v horeuvedenom zmysle. Podľa súhlasných výpovedí obžalovaných G. S. a L. Š. k rozhodnutiu spáchať druhý skutok došlo pri ich náhodnom stretnutí v Košiciach a žiadny dôkaz neodôvodňuje záver, že tento druhý skutok bol realizáciou zámeru obžalovaného G. S. naplánovaného už vopred pri páchaní prvého trestného činu.

Pri správnom právnom hodnotení trestnej činnosti obžalovaného G. S. nemala byť preto táto činnosť posudzovaná ako jeden pokračujúci trestný čin, ale ako dva samostatné skutky so všetkými z toho vyplývajúcimi dôsledkami, z ktorých najvýznamnejší je ten, že škody spôsobené jednotlivými skutkami nemožno sčítať. Sťažnosť pre porušenie zákona, ktorá bez bližšieho odôvodnenia vychádza z toho istého názoru ako oba napadnuté rozsudky, nie je v tomto smere opodstatnená.

Najvyšší súd SSR sa pri právnom posúdení trestnej činnosti obžalovaného G. S. dopustil aj ďalších chýb. Právny názor Najvyššieho súdu SSR je len potiaľ správny, pokiaľ súdu prvého stupňa vytkol, že v rozsahu, v akom došlo k neoprávnenému zvýhodneniu JRD Vyšná Šebastová a JRD Nižné Raslavice tým, že z úhrady fingovaných faktúr sa im zvýšili fondy o 42 607,80 Kčs, resp. 58 831 Kčs, nesprávne posúdil skutky obžalovaného G. S. ako trestný čin porušovania povinnosti v prevádzke socialistickej organizácie podľa § 129 ods. 1, 2 Tr. zák. Právny názor Najvyššieho súdu SSR je však nesprávny v tom smere, že aj u týchto súm sa obžalovaný G. S. dopustil trestného činu rozkrádania majetku v socialistickom vlastníctve podľa § 132 ods. 1 písm. c), ods. 4 Tr. zák., a že táto časť skutkov nemôže byť kvalifikovaná ako trestný čin porušovania povinnosti pri nakladaní s finančnými a hmotnými prostriedkami podľa § 127 ods. 1, 3 Tr. zák. Tento svoj právny názor odôvodnil Najvyšší súd SSR tým, že obžalovaný G. S. nemal úmysel zabezpečiť neoprávnené výhody organizácii, ktorej bol zamestnancom, prípadne jej zložke, ale že jeho úmysel smeroval k vlastnému obohateniu a obohateniu iných. Zamestnávateľovi obžalovaného G. S. nevznikli z jeho konania žiadne výhody, ale iba škoda tým, že zaplatil za práce, ktoré neboli vykonané.

V tomto odôvodnení je implicitne obsiahnutý taký výklad pojmu „takej organizácii“ (to je organizácii, ktorej sa zabezpečuje neoprávnená výhoda) v ustanovení § 127 ods. 1 Tr. zák., podľa ktorého zodpovedný hospodársky pracovník musí konanie popísané v ustanovení § 127 ods. 1 Tr. zák. uskutočňovať s úmyslom zabezpečiť neoprávnené výhody organizácii alebo zložke organizácie, ktorej je pracovníkom. Tento výklad je nesprávny. Gramatický výklad zákona (zo slova „takej“ na rozdiel napr. od slova „tejto“ alebo „tej istej“ a pod.) vedie k jednoznačnému záveru, že organizáciou, ktorej sa zabezpečujú neoprávnené výhody, môže byť aj organizácia rozdielna od tej, ktorej pracovníkom je páchatel' a s ktorej finančnými alebo hmotnými prostriedkami hospodári (porovn. aj č. 55/65 Zb. rozh. tr. a stanovisko býv. Najvyššieho súdu St 4/65, str. 24-25).

Nie je ďalej rozhodujúce, že popri úmysle zabezpečiť neoprávnené výhody socialistickej organizácii sleduje páchatel' aj zámer obohatiť seba alebo iného (niekoho rozdielneho od socialistickej organizácie alebo jej zložky). Pri zabezpečovaní neoprávnených výhod socialistickej organizácii alebo jej zložke dochádza veľmi často k prekryvaniu úmyslu zabezpečiť výhody socialistickej organizácii (jej zložke) s úmyslom parazitného charakteru obohatiť seba alebo iného alebo naopak, pri sledovaní takéhoto parazitného úmyslu musí páchatel', aby mohol tento svoj zámer realizovať, zvýhodniť neoprávnené i socialistickú organizáciu alebo jej zložku, či už vlastnú alebo cudziu. V takýchto prípadoch treba páchatel'a postihnúť v tom rozsahu, v akom zabezpečil neoprávnené výhody socialistickej organizácii alebo jej zložke, podľa špeciálnych ustanovení druhého oddielu druhej hlavy osobitnej časti Trestného zákona, v tom rozsahu, v akom získal výhody pre seba alebo pre iného, nemôže byť jeho konanie posúdené podľa týchto ustanovení, ale spravidla podľa § 132 Tr. zák. Nie je rozhodujúce, že páchatel' zabezpečil socialistickej organizácii neoprávnené výhody len preto, aby sa

sám mohol obohatiť, keď o to, čo pripadlo socialistickej organizácii alebo jej zložke, sa obohatiť nemohol a nechcel, a keď bol od počiatku uzročený v tomto rozsahu so zvýhodnením socialistickej organizácie. Čo sa týka toho, čo pripadlo socialistickej organizácii, nie je preto daný úmysel, aký vyžaduje ustanovenie § 132 ods. 1 Tr. zák., ale naopak, existuje tu úmysel predpokladaný ustanovením § 127 ods. 1 Tr. zák. (porovn. cit. stanovisko St 4/65, str. 14).

Najvyšší súd SSR mal preto obžalovaného G. S. uznať v tom rozsahu, v akom došlo jeho konaním k neoprávnenému zvýhodneniu uvedených JRD, vinným len z trestného činu porušenia povinnosti pri nakladaní s finančnými a hmotnými prostriedkami podľa § 127 ods. 1, 3 Tr. zák. Keď tak neučinil, porušil zákon aj v tomto ustanovení. Pokiaľ i túto časť trestnej činnosti kvalifikoval ako trestný čin rozkrádania majetku v socialistickom vlastníctve podľa § 132 ods. 1 písm. c) Tr. zák. a v dôsledku toho, že oba skutky považoval za jeden pokračujúci čin a škody nimi spôsobené sčítal, použil i ods. 4 tohto zákonného ustanovenia, hoci škoda každým z týchto skutkov spôsobená rozkrádaním nedosahuje 100 000 Kčs, porušil zákon aj v ustanovení § 132 ods. 1 písm. c), ods. 4 Tr. zák.

Pri správnom použití zákona mal byť teda obžalovaný G. S. uznaný vinným z dvoch trestných činov rozkrádania majetku v socialistickom vlastníctve podľa § 132 ods. 1 písm. c), ods. 2 písm. c) Tr. zák. a z dvoch trestných činov porušovania povinnosti pri nakladaní s finančnými a hmotnými prostriedkami podľa § 127 ods. 1, 3 Tr. zák., v bode 1. ako spolupáchateľ podľa § 9 ods. 2 Tr. zák.

Najvyšší súd SSR, ktorý odvolanie obžalovaného G. S. zamietol podľa § 256 Tr. por., hoci toto odvolanie bolo dôvodné, porušil zákon v ustanovení § 256 Tr. por.

O obžalovaných L. Š. a J. H. nemal Najvyšší súd SSR meritórne rozhodovať, keď v časti týkajúcej sa týchto obžalovaných podal odvolanie len krajský prokurátor, ktoré, ako už bolo vytknuté, mal Najvyšší súd SSR zamietnuť podľa § 253 ods. 1 Tr. por. Je preto úlohou Najvyššieho súdu ČSSR zaoberať sa u týchto obžalovaných vecne len rozsudkom súdu prvého stupňa.

Pokiaľ ide o skutkové zistenia prvostupňového súdu týkajúce sa týchto obžalovaných, možno si v podstate osvojiť výhrady, ktoré učinil v tomto smere Najvyšší súd SSR. Skutkové vývody Najvyššieho súdu SSR u týchto dvoch obžalovaných zodpovedajú vykonaným dôkazom a ich správne hodnoteniu v zmysle § 2 ods. 6 Tr. por. Možno k tomu dodať len toľko, že skutkové zistenia krajského súdu ohľadne obžalovaných L. Š. a J. H. i právne posúdenie trestnej činnosti týchto dvoch obžalovaných obsahujú vnútorný logický rozpor, v dôsledku ktorého nemôžu obstáť. Vykonanými dôkazmi, predovšetkým aj doznáním oboch obžalovaných bolo preukázané, že tak obžalovaný L. Š., ako aj obžalovaný J. H., priamo vykonávali časť konania, ktoré po objektívnej stránke naplňuje znaky trestného činu rozkrádania majetku v socialistickom vlastníctve podľa § 132 ods. 1 písm. c) Tr. zák. Obžalovaný L. Š. vyplňoval spoločne s obžalovaným G. S. fingované pracovné záznamy a fingovanú faktúru, pomocou ktorých boli peniaze vylákané od Inžinierskych stavieb v Košiciach a preplatené JRD Vyšná Šebastová. Obžalovaný J. H. vyplňoval fingované výplatné listiny, pomocou ktorých boli z účtu JRD Vyšná Šebastová vybraté peniaze a rozdelené medzi obžalovaných G. S., L. J., L. Š. a J. H. V oboch prípadoch ide po objektívnej stránke o súčasť podvodného konania v zmysle § 132 ods. 1 písm. c) Tr. zák. Obaja obžalovaní popierali len subjektívnu stránku tohto trestného činu. Skutková podstata trestného činu podielníctva na škodu majetku v socialistickom vlastníctve podľa § 134 ods. 1 písm. a) Tr. zák., z ktorého boli uznaní vinnými oba obžalovaní rozsudkom súdu prvého stupňa však predpokladá nielen vedomosť páchatela, že vec, ktorú na seba prevádza, pochádza z majetku, ktorý je v socialistickom vlastníctve, ale aj vedomosť, že táto vec bola získaná trestným činom alebo aspoň uzročením s touto skutočnosťou. Preto záver, že obžalovaní vedeli, že peniaze, ktoré prevzali, pochádzajú z trestného činu, ktorý po objektívnej stránke sami spáchali, nemôže logicky obstáť popri závere, že u trestného činu rozkrádania majetku v socialistickom vlastníctve podľa § 132 ods. 1 písm. c) Tr. zák. nie je u nich dané zavinenie. Súd prvého stupňa porušil teda u obžalovaných L. Š. a J. H. zákon v ustanovení § 2 odst. 6 Tr. por. a § 134 ods. 1 písm. a) Tr. zák., keď vychádzajúc z neúplného

a nesprávneho hodnotenia vykonaných dôkazov kvalifikoval skutky týchto obžalovaných len ako trestný čin podielníctva na škodu majetku v socialistickom vlastníctve podľa § 134 ods. 1 písm. a) Tr. zák.

U obžalovaného L. Š. však ani odvolací súd (keď už vo veci nesprávne rozhodoval) neposúdil správne jeho skutok vychádzajúc z nesprávneho právneho názoru, že i tento obžalovaný sa dopustil rozkrádania celej sumy 82 122,80 Kčs a nie iba sumy 39 515 Kčs. Platí tu to, čo už bolo uvedené u obžalovaného G. S. Obžalovaný L. Š. však môže byť spolupáchatelom len na trestnom čine rozkrádania majetku v socialistickom vlastníctve podľa § 132 ods. 1 písm. c), ods. 2 písm. c) Tr. zák., nemôže byť spolupáchatelom aj na trestnom čine porušovania povinnosti pri nakladaní s finančnými a hmotnými prostriedkami podľa § 127 ods. 1, ods. 3 Tr. zák. Podľa § 90 ods. 1 Tr. zák., ak na spáchanie trestného činu vyžaduje Trestný zákon osobitnú vlastnosť, spôsobilosť alebo postavenie páchatela, môže byť páchatelom alebo spolupáchatelom trestného činu len osoba, ktorá má požadovanú vlastnosť, spôsobilosť alebo postavenie. Podľa § 90 ods. 2 Tr. zák. organizátorom, návodcom alebo pomocníkom trestného činu uvedeného v ods. 1 tohto zákonného ustanovenia môže byť aj osoba, ktorá nemá vlastnosť, spôsobilosť alebo postavenie tam vyžadované.

Páchatelom trestného činu porušovania povinnosti pri nakladaní s finančnými a hmotnými prostriedkami podľa § 127 ods. 1 Tr. zák. môže byť len zodpovedný hospodársky pracovník. Konania popísaného v tomto ustanovení sa pritom musí dopustiť v priamej súvislosti s týmto svojím postavením, teda musí nakladať s finančnými alebo hmotnými prostriedkami spôsobom v tomto ustanovení uvedeným práve z titulu svojho postavenia. Obžalovaný L. Š. síce ako predseda Melioračného družstva bol zodpovedným hospodárskym pracovníkom, ale jeho trestná činnosť nemala žiadnu súvislosť s týmto jeho postavením. Obžaloba krajského prokurátora preto tohto obžalovaného správne stíhala len ako pomocníka na trestnom čine porušovania povinnosti pri nakladaní s finančnými a hmotnými prostriedkami podľa § 10 ods. 1 písm. c), § 127 ods. 1, 3 Tr. zák. (čo sa týka sumy 42 607,80 Kčs, ktorá zostala vo fondoch JRD Vyšná Šebastová).

Obžalovaný J. H. pristúpil do trestnej činnosti v čase, keď už peniaze boli preplatené z účtu Inžinierskych stavieb na účet JRD Vyšná Šebastová a zúčastnil sa len tej časti trestnej činnosti, ktorá spočívala vo vyzdvihnutí sumy 39 515 Kčs na základe fingovanej výplatnej listiny zo ŠBČS a v rozdelení tejto sumy medzi obžalovaných, to je poslednej fázy rozkrádania tejto sumy. Uznanie viny tohto obžalovaného len zo spolupáchatelstva na trestnom čine rozkrádania majetku v socialistickom vlastníctve podľa § 9 ods. 2, § 132 ods. 1 písm. c), ods. 2 písm. c) Tr. zák. odvolacím súdom (pokiaľ by bol mohol rozhodovať vo veci samej) by preto inak bolo správne. Odvolací súd pochybil len v tom smere, že účasť obžalovaného J. H. výslovne neobmedzil len na rozkradnutie sumy 39 515 Kč. Trestný čin porušovania povinnosti pri nakladaní s finančnými a hmotnými prostriedkami podľa § 127 ods. 1, 3 Tr. zák. bol v čase, keď do trestnej činnosti pristúpil obžalovaný J. H., už dokonaný. Pomoc po dokončení trestného činu však nie je možná (neprihliadajúc na to, že obžalovaný J. H. ničím neprispel k tomu, aby bolo JRD vo Vyšnej Šebastovej zvýhodnené tým, že mu neoprávnene zostala na účte suma 42 607,80 Kčs) a preto právny názor obžaloby, s ktorým sa stotožňuje aj sťažnosť pre porušenie zákona, že obž. J. H. spáchal aj pomoc na trestnom čine porušovania povinnosti pri nakladaní s finančnými a hmotnými prostriedkami podľa 10 ods. 1 písm. c), § 127 ods. 1, 3 Tr. zák., nie je správny.

Pri vrátení veci obžalovaného J. L. na došetrenie až krajskému prokurátorovi podľa § 260 Tr. por. vychádzal Najvyšší súd SSR z nesprávneho hodnotenia právneho významu obrany tohto obžalovaného, že mal voči Inžinierskym stavbám n. p. Košice nárok na zaplatenie odmeny za vyhotovenie dodatku k rozpočtovej dokumentácii a z nesprávneho hodnotenia dôkazného významu tej skutočnosti, či obž. J. L. vyplnil všetky fingované pracovné záznamy založené v spise pod č. 1, 133 až 137 alebo len niektoré z nich, a ktoré. Podľa odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu treba opakovaním už vykonaných dôkazov alebo novými dôkazmi presne zistiť, akú projektovú a

rozpočtovú dokumentáciu obž. J. L. pre Inžinierske stavby vyhotovil a aká je hodnota tejto práce. Nehľadiac na to, že ani sám obž. J. L. netvrdí, že by mal voči Inžinierskym stavbám pohľadávku z titulu vypracovania projektovej dokumentácie a tvrdí, že vyhotovil spolu s obž. G. S. len dodatok k rozpočtu na tzv. viac práce v hodnote 1,5 mil. Kčs a nehľadiac na to, že podľa najpriaznivejšieho výsledku doterajšieho dokazovania odmena obž. J. L., pokiaľ vôbec mal nárok na nejakú odmenu, by mohla činiť len zlomok sumy, ktorú prevzal od obž. G. S., je táto obrana pre otázku viny právne bezvýznamná. Trestnosť rozkrádania majetku v socialistickom vlastníctve podľa § 132 ods. 1 Tr. zák. zásadne nemôže byť vylučovaná skutočnosťou, že páchatel má skutočný alebo domnelý nárok na majetkové plnenie voči organizácii, ktorej majetok rozkráda. Najvyšší súd SSR nevzal ďalej do úvahy tú skutočnosť, že obž. J. L. sa podľa obžaloby zúčastnil na rozkradnutí sumy oveľa vyššej než sám prevzal (a okrem toho sa dopustil pomoci na trestnom čine podľa § 127 ods. 1, 3 Tr. zák.), a preto už len z tohto dôvodu nemôže mať obrana obž. J. L. pre otázku viny ten význam, aký jej pripisuje odvolací súd.

Druhou skutočnosťou, ktorú požadoval Najvyšší súd SSR pri došetrení veci objasniť posudkom znalca písma bolo, či obž. J. L. vypisoval všetky fingované pracovné záznamy založené na č. 1. 133 až 137, alebo len niektoré z nich, a ktoré. Podľa odôvodnenia rozsudku pri predpoklade, že pracovné záznamy boli vypisované 4.4. 1968 a niektoré z nich se týkajú i prác, ktoré mali byť vykonané len po tomto dátume, skutočnosť, že obž. J. L. vyplňoval už 4. 4. 1968 pracovné záznamy na práce, ktoré ešte len mali byť vykonané, by svedčila o tom, že obž. J. L. vedel, že práce vykonané neboli a že ide o fingované záznamy. Najvyšší súd SSR však pritom považoval za zistené, že pracovné záznamy sa vyplňovali 4. 4. 1968 bez toho, aby uviedol, z akých dôkazov vychádza. Zrejme vyšiel z predpokladu, že pracovné záznamy boli vyplňované spolu s objednávkou (č. 1. 132), ktorá nesie dátum 4. 4. 1968. Práve tento predpoklad však z vykonaných dôkazov bezpečne nevyplýva a je pochybný. Napr. svedok J. P., ktorý o veci vypovedal najpresnejšie, v dvoch výpovediach uvádza (č. 1, 46 a č. 1, 64), že pracovné záznamy mu obž. G. S. odovzdal až pri svojej druhej návšteve na JRD v Nižných Raslaviciach spolu s vyplnenou faktúrou, ktorá nesie dátum 6. 6. 1968. Ba čo viac ani jeden tento dátum nemusí odpovedať skutočnosti, veď ide o fingované doklady a rovnako ako obsah týchto dokladov mohlo byť fingované aj ich datovanie.

Ani jeden zo súdov však nedocenil dôkazný význam tejto skutočnosti v spojení s inými skutočnosťami, ktoré súdy nevzali do úvahy. Bez ohľadu na to, ktorý z fingovaných pracovných výkazov obž. J. L. vyplňoval, je skutočnosť, že obž. J. L. vypísal prinajmenšom časť fingovaných pracovných záznamov (pri laickom preskúmaní možno urobiť záver, že všetky tieto záznamy sú očividne písané jednou a tou istou rukou) významným dôkazom v súvislosti s tou súdmi neuvažovanou skutočnosťou, že obž. J. L. vykonával na stavbe, na ktorej tieto práce mali byť vykonané, stavebný dozor a že z titulu tejto svojej funkcie musel vedieť, že takéto práce neboli na tejto stavbe vykonané. Okrem toho mu muselo byť známe, že takéto práce neboli jeho zamestnávateľovi Východoslovenským vodovodom a kanalizáciám n. p. v Košiciach, Inžinierskymi stavbami, ktoré boli len hlavným dodávateľom a neboli konečným odberateľom prác, účtované, k čomu by muselo dôjsť, keby práce boli vykonané. Súdy nevzali do úvahy ani doznanie obž. J. L. pri dvoch príležitostiach (č. 1. 53 a č. 1. 114), že sám požiadal obž. L. Š. a svedka J. Š., aby našli JRD, ktoré by bolo ochotné pristúpiť na takúto fingovanú fakturáciu. Toto doznanie sa javí logickým popri výpovedi S. a Š. (č. 1. 100), že sa pred návštevou S. v Marhani nepoznali a že ich zoznámil obž. J. L. Obž. Š. a svedok Š. však už predtým vyjednávali s J. P. V spojení s týmito skutočnosťami potom nemožno považovať len za náhodu, že obž. J. L. bol dvakrát na JRD Nižné Raslavice (kde inak nemal čo robiť) práve vtedy, keď sa rokovalo o fingovanej fakturácii, že bol svedkom preberania peňazí obž. S. (pre prevzatie takej vysokej sumy a spôsobom, akým k nemu došlo, nemohol mať obž. J. L. prijateľné rozumné vysvetlenie) a že z týchto nečítaných peňazí prevzal 14 000 Kčs. Všetky tieto skutočnosti vo vzájomnej súvislosti sú podľa názoru Najvyššieho súdu ČSSR dostatočným podkladom pre zistenie viny obž. J. L. podľa obžaloby. Neobjasnené zostali len okolnosti podružné, ktoré nemajú význam pre otázku viny a môžu vplývať len na výmeru trestu (najmä

okolnosť, kto bol iniciátorom prvého prípadu fingovanej fakturácie) a ktorých neobjasnenie nemôže odôvodniť vrátenie veci na došetrenie až prokurátorovi. Najvyšší súd SSR preto porušil zákon v ustanovení § 260 Tr. por., keď tak urobil. Rozsudkom súdu prvého stupňa bol potom porušený zákon v ustanovení § 2 ods. 5, 6 tr. por. v spojení s ustanovením § 134 ods. 1 písm. a) Tr. zák. v podstate z tých istých dôvodov, ako u obžalovaných L. Š. a J. H. O správnom právnom posúdení skutku obž. J. L. platí to isté, čo u obž. L. Š.

JRD Nižné Raslavice a JRD Vyšná Šebastová ústami svojich oprávnených zástupcov uplatnili voči obžalovaným nárok na náhradu škody vo výške rovnajúcej sa vyplateným fingovaným mzdám (č. 1, 74 a č. 1. 77). Naproti tomu Inžinierske stavby v Košiciach oznámili (č. 1. 405), že nárok na náhradu škody neuplatňujú, pretože obe JRD im neoprávnene faktúrované sumy na základe rozhodnutia štátnej arbitráže vrátili. Z toho plynie, že uvedené JRD boli konaním obžalovaných poškodené o sumu 61 438 Kčs, resp. 39 515 Kčs.

Poškodený, ktorý má podľa zákona proti obvinenému nárok na náhradu škody, ktorá mu bola spôsobená trestným činom, je oprávnený navrhnúť, aby súd v odsudzujúcom rozsudku uložil obžalovanému povinnosť túto škodu nahradiť (§ 43 ods. 2 Tr. por.). Okrem toho mu prislúchajú všetky procesné práva, ktoré Trestný poriadok priznáva poškodenému, najmä práva uvedené v § 43 ods. 1 Tr. por. V konaní o trestných činoch patriacich do príslušnosti krajského súdu podľa § 17 ods. 1 Tr. por. (a o takýto prípad ide) rozhodne o účasti poškodeného súd podľa povahy prejednávanej veci (§ 44 ods. 2 Tr. por.). Krajský súd konajúci ako súd prvého stupňa poškodeného do konania nepripustí napr. vtedy, keď sa vec týka dôležitého, štátneho tajomstva a pod. Nijaký takýto alebo podobný záujem, ktorého ochrana by si vyžadovala vylúčenie poškodeného z hlavného pojednávania, však v danej veci zistený nebol. Krajský súd preto porušil zákon aj v ustanovení § 206 ods. 3 Tr. por., keď poškodené JRD Nižné Raslavice a Vyšná Šebastová na hlavné pojednávanie nepripustil ako poškodených, hoci im práva poškodených nepochybne prislúchali a hoci nebol zistený žiadny dôvod, ktorý by odôvodňoval ich nepripustenie na hlavné pojednávanie podľa § 44 ods. 2 Tr. por. V dôsledku tohto porušenia zákona krajský súd potom ani o včas uplatnených nárokoch poškodených JRD nerozhodoval v odsudzujúcom rozsudku.

Najvyšší súd ČSSR preto vyslovil, že napadnutými rozsudkami a konaním, ktoré im predchádzalo, bol porušený zákon v ustanoveniach uvedených vo výroku tohto rozsudku.

Generálny prokurátor ČSSR, ktorý podal sťažnosť pre porušenie zákona aj v neprospech všetkých obžalovaných, ktorých sa dotýka, žiadal, aby Najvyšší súd ČSSR oba rozsudky zrušil podľa § 269 ods. 2 Tr. por. Najvyšší súd ČSSR mohol takto postupovať len za predpokladu, že sťažnosť pre porušenie zákona bola podaná v lehote uvedenej v ustanovení § 272 Tr. por. U obžalovaných G. S. a J. L., u ktorých sa stal rozsudok právoplatným 14. júla 1971, bola táto lehota zachovaná, i keď u obž. J. L. generálny prokurátor ČSSR doplnil sťažnosť pre porušenie zákona návrhom podľa § 272 Tr. por. len na verejnom zasadnutí konanom 7. decembra 1971. Obžalovaní L. Š. a J. H. však namietali, že u nich sa prvostupňový rozsudok mal stať právoplatným nie 27. 5. 1971, resp. 4. 5. 1971, ako uvádza sťažnosť pre porušenie zákona, ale už skôr. Obž. L. Š. tvrdil, že prvostupňový rozsudok mu bol doručený trikrát, prvýkrát 22. 4. 1971, a že odvolaciu lehotu treba počítať od prvého a nie od posledného doručenia. Prvostupňový rozsudok sa preto u neho stal právoplatným 30. 4. 1971, takže sťažnosť pre porušenie zákona, ktorá bola podaná 3. 11. 1971, bola podaná až po uplynutí šiestich mesiacov odo dňa právoplatnosti rozsudku krajského súdu. Obž. J. H. tvrdil, že ani jemu nebol rozsudok doručený až 26. 4. 1971, ako sa uvádza v sťažnosti pre porušenie zákona, ale 22. 4. 1971, najneskoršie však o deň-dva neskôršie. Tieto námietky nie sú opodstatnené.

Obž. J. H. sám pripúšťa, že prvostupňový rozsudok mu nebol doručený 22. 4. 1971, ale 23. alebo 24. 4. 1971. Ak bol tomuto obžalovanému doručený rozsudok 23. 4. 1971, tak lehota na podanie odvolania uplynula až 3. 5. 1971 so zreteľom na to, že na posledný deň lehoty pripadal deň

pracovného pokoja (1. 5. 1971) a že aj nasledujúci deň 2. 5. 1971 bol dňom pracovného pokoja (nedeľa), takže za posledný deň odvolacej lehoty treba považovať až pondelok 3. 5. 1971 (§ 60 ods. 3 Tr. por.). Tvrdenia obž. J. H., že rozsudok mu bol doručený skôr ako 26. 4. 1971, však nie sú ničím podložené, a tento obžalovaný ani neuvádza žiadne dôkazy, ktoré by boli spôsobilé vyvrátiť vierohodnosť jeho vlastnoručného podpisu a jeho vlastnou rukou napísaného dátumu 26. 4. 1971 na doručení, na ktorú mu bol rozsudok doručený.

Obžalovanému L. Š. bol skutočne rozsudok súdu prvého stupňa doručený trikrát, avšak len posledné doručenie možno považovať za platné doručenie, od ktorého možno počítať beh odvolacej lehoty. V prvých dvoch prípadoch bol rozsudok uložený na pošte podľa § 63 ods. 2 Tr. por., pretože obžalovaný L. Š. zrejme nebol zastihnutý doma. Podľa doručeníek založených pri č. 1, 553 zásielka bola uložená na pošte prvý raz 22. 4. 1971 a druhý raz 25. 4. 1971. Ani z doručeníek, ani z písomností, ktoré predložil obhajca tohto obžalovaného na verejnom zasadnutí, sa však nedá zistiť, kedy prevzal uložené písomnosti obžalovaný L. Š. Dátum prevzatia týchto dvoch uložených rozsudkov nie je však pre beh odvolacej lehoty rozhodujúci. Podľa § 63 ods. 3 písm. b) Tr. por. zásielku, ktorá sa doručuje do vlastných rúk, nemožno uložiť podľa ods. 2 § 63 Tr. por., ak sa doručuje obžalovanému odpis rozsudku, proti ktorému môže podať odvolanie. Náhradné doručenie takéhoto rozsudku obžalovanému uložením zásielky podľa § 63 ods. 2 Tr. por. nemožno preto považovať za platné doručenie, na ktoré by zákon viazal počiatok behu odvolacej lehoty. Krajský súd v Košiciach preto správne nepovažoval prvé dve doručenia za platné a doručil rozsudok obžalovanému L. Š. po treťi raz do vlastných rúk 19. 5. 1971. Len od tohto doručenia mohla začať plynúť odvolacia lehota.

Aj keby sa teda lehota uvedená v § 272 Tr. por. počítala od času, keď uplynula lehota na odvolanie obžalovaným L. Š. a J. H., aj tak by bola táto lehota zachovaná i u týchto dvoch obžalovaných.

Najvyšší súd ČSSR preto zrušil oba rozsudky u všetkých obžalovaných, u ktorých bola podaná sťažnosť pre porušenie zákona a vec vrátil Krajskému súdu v Košiciach, aby ju v potrebnom rozsahu znova projednal a rozhodol. Pri novom prejednaní a rozhodnutí veci bude súd viazaný právnymi názormi, ktoré vyslovil Najvyšší súd ČSSR v tomto rozhodnutí (§ 270 ods. 4 Tr. por.).